Ч. 152 Второк 9 (21) липня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

До характеристики наших відносин.

Що значна часть нашої інтеліґенциї, певно добрих три четвертини коли не більше, політично незріла, о тім не можна й сумнївати ся. Хто би може тому не вірив, нехай лиш придивить ся тому, чи богато людий з нашої інтеліґенциї уміє розумно мислити і з даних фактів робити розумні висновки; нехай придивить ся як і що у нас хтось робить. По мисленю і роботі пізнати найлїпше, чи хтось розуміє ся на політицї, чи нї. Щоби недалеко шукати, возьмім лиш такий примір: Якийсь, впрочім може й щирий чоловік, забирає ся з як найбільшою ревностию до якоїсь народної роботи, припустім до отвореня читальнї. В своїм одушевленю підносить зараз великий крик, в тїй надії, що его одушевленє одушевить і других — забуває на то, що не слова одушевляють, але сама робота. В тім одушевленю вирве ся єму иноді якесь необачне слово, звернене в сю або ту сторону; нераз мимо волї оскорбить тим когось і зробить коли вже не ворога собі то противника своїй роботї. На першім кроцї стрічає вже трудности в своїй роботї. Нехайже ще в горячковій роботї забуде сповнити які правні чи инші формальности і через то знайде якусь перешкоду в своїй роботї, він зараз цїлий ряд фактів, між котрими по правдї не було і нема звязи, бере в звязь з собою і доходить відтак до висновків, до яких при спокійнїйшій роботї і добрій розвазї нїколи би не дійшов. Там, де грають ролю майже завсїгди чисто особисті справи, видить він політику і завзятість політичну. Замість же тепер розважити і направити зроблені похибки, він роздуває дрібнички до великих розмірів, приписує їм значінє, якого они по правдї не мали і не мають, робить собі тогди вже не лиш особистих ворогів і політичних противників, але ще й сам знеохочує ся, а в слїд за тим знеохочує й других. Знеохотившись раз, він вже не має охоти до нїчого; свій досьвід, опертий на хибних основах, робить мірилом всего, що дїє ся і на всю иншу роботу дивить, лиш з своєї точки погляду. Всюди вітрить перешкоди в народній роботї лиш з чужої сторони, навіть і там, де їх дійстно нема, або там, де ті перешкоди лежать в нас самих.

От таким способом, — можна майже на певно сказати — виробляють ся у нас всї ті великі і малі політики, котрі чіпають ся лиш пустих окликів і фраз, та у котрих легка і невимагаюча нїякого труду теория має далеко більше значінє, як трудна і мозольна реальна праця, котра приносить завсїгди, хоч може й маленький але за то певний і в наслїдках своїх важний хосен. Того рода люди вхопились в послїдних часах оклику „зміна системи“. Добре, дуже добре; скоро єсть дійстно якась неприхильна Русинам система, домагаймо ся єї зміни. Се єсть нашим сьвятим обовязком. Але не забуваймо на то, що зміна хоч би й якої небудь системи не повинна без нас хоч би й для нас наступити. Бо коли системи без нас будуть змінюти ся, то нам то певно на хосен не вийде. До зміни мусимо і ми самі рук приложити, бо инакше система не змінить ся, хоч би єї в засадї й змінено. А що значить у нас сей теперішний оклик „зміна системи“ позволимо собі навести тут то, що о тім пише „Правда“. Ся часопись ось як каже:

Зміна системи — се улюблений коник, на якім від якогось часу гарцює шеф народовскої опозициї п. Романчук, а щоби виправдати своє становище, голосить, що система супроти Русинів не змінила ся, що не тільки нїчого не полїпшило ся, але навіть погіршило ся. Не давно проголосив орґан п. Романчука, в статї написаній імовірно Пустопшином, що зміна системи — се „перший і найважнїйший наш постулят“, без котрого нїякі здобутки не можуть нас задоволити. Коли се настане, то решта скорше чи пізнїйше сама прийде. Тай коли Русини почувствують, що з ними инакше обходять ся, инакше їх трактують, тогди они будуть вирозумілі та терпеливі в своїх дальших ожиданях“.

О що-ж властиво тут розходить ся, що розумів тут п. Романчук через ту „зміну системи“? Се, висловивши просто, значить, щоби ми могли свобідно розвивати в австрийско-угорскій Монархії руску народність. Про се дійстно була мова перед почином т. зв. „нової ери“ підчас переговорів заступників „Народної Ради“ і Є. Е. Митрополити з тодїшним намістником ґр. К. Баденім і п. Романчук в своїй промові з 25 падолиста 1890 р., проголошуючи т. зв. проґраму, налягав також на зміну поступованя правительства супротив Русинів, чи там на зміну системи.

Годить ся однак нагадати, що сказав тодї в сїй справі ґр. Бадені іменем правительства, а очевидно з порученя Корони.

СОРОК КОРОН

(З шведского — Торс Бляншо'го).

Коли пан Вінберґ, перший книговодець привозової фірми Велїн & С-ка, поклав перо на бік і замкнув свої книги, то був завсїгди послїдним в конторі. Вже около шестої години зачинали его товариші споглядати ся на годинник, а зараз по пів до семої убирали маншети і поправляли собі перед зеркалом в одягальни свої краватки. О три чверти на сему замикав дїловодець, пан Карльзон, зелїзну касу. В кілька минут опісля була вже контора пуста і пан Вінберґ сидів в нїй вже сам один.

Коли стала бити сема година, зсунув ся він на землю із свого високого стільця, на котрім зігнений в двоє сидів цїлий день, як та ворона на колї від плота, вийшов до свого плаща і вийняв з него осторожно циґаро, котре закурив та з торжественною міною вложив в зуби. Відтак ходив по комнатї, виліз знову на столець дивив ся, як із синього диму піднимають ся колїсця і чув ся щасливим.

В чверть години по семій приходив конторний слуга замикати контору.

Вінберґ зсунув ся знову зі свого стільця, трохи гнївливий, що не дають єму спокійно покурити; навіть і не подивив ся до зеркала на свою особу. Відтак вийшов. Опинившись на улици покрутив своєю подовгастою головою то в один бік, то в другий, як та птиця; надихав ся повними грудьми вечірного воздуха, що вогкий і сьвіжий віс ся від сторони рики, та пішов до своєї каварнї при улици Вестерлянґ.

Прийшовши там скинув з себе плащ, обійшов доокола цїлу комнату, позбирав вечірні ґазети, а відтак сїв собі як звичайно при своїм столї і став, як звичайно їсти булку з маслом і шинку а при тім пити чай. Все вже стояло готове для него на столї, скоро лиш показав ся в дверех.

Попоївши, наливав собі чаю і засїдав вигідно до читаня, попиваючи від часу до часу; відтак приходила властителька каварнї і почипала з ним балакати, підчас коли єї пирката донька стояла в дверех від кухнї і слухала.

— З вас, пане Вінберґ, такий любий і порядний чоловік, чому ви не жените ся? — каже она зложивши руки на животї та покручуючи великими пальцями одним об другий.

— Гм — відповідає на то пан Вінберґ. А ґаздиня своє дальше:

— Вам таки зовсїм не до лиця бути нежонатим, бо ви як би лиш на то уродили ся, щоби женити ся.

А він усьміхаючись каже: Я вам скажу, чому я не женю ся, бо мене нїяка не хоче. А впрочім нинїшні дївчата дуже вибагливі. Та же їм на самі суконї треба цїлого капіталу.

— То, бачите, від того, з якою би ви оженили ся! Треба, щоби то була звичайна собі, по господарски вихована дївчина, котра би доглядала вашого господарства та й уміла крейцарик пошанувати. А таких досить знайде ся!

— Ну, то скажіть же менї яку, коли їх так богато.

— Гм, — відповіла на то ґаздипа і зиркнула на бік.

— Отже видите! — сказав пан Вінберґ, встав, заплатив і пішов.

Звичайно ішов просто домів, бо одиноким єго збитком, на який собі позваляв, було красне, мале помешканє, гарненьке і чистеньке, як ляльчина скриночка.

Тут було єму ще лїпше як в конторі, а дома у вигодї чув ся він найщаслившим

Він походив з бідної родини, малим хлопцем пішов з сьвіт і власними силами вийшов в люди. А що був роботящий, порядний аж до педантериї і такий, що на него можна було спустити ся, то в двайцятім роцї дістав посаду у фірми Велїн & С-ка. Тепер було єму триїцять і пять лїт, вийшов на першого книговодця, мав у свого шефа повне довірє і діставав, як на свої малі потреби, значну платню, бо 3.600 корон*) на рік.

Він не належав нїколи до тих, котрі богато від житя вимагають. Крикливого житя по реставрациях і місцях забав не любив, до театру ходив рідко, а женщин бояв ся страшно, бо они в єго очах були якоюсь чужою, єму ворожою силою, з котрою може вести переговори хиба такий видний і елеґантний мужчина, як товариш Карльзон, але єму таки найлїпше єї стеречи ся.

Коли 15 лїт тому назад вступив до Велїна & С-ки з річною платнею 1200 корон, було єго

*) На наші ґроші 2430 зр. або 4860 наших корон. Шведска корона (дїлить ся на 100 ерів) єсть більша від нашої і має 67 і пів наших крейцарів. Наша корона має 100 сотиків (гелерів) або 50 кр.

Супроти заступників „Народної Ради" заявив Намістник, що „уряд австрийский може підпирати тільки таких Русинів, котрі бажають розвивати руску народність в Австриї яко таку в напрямі згіднім з ідеєю державною, і рішучо отрясуть ся і визволять ся від усего, що спиняє розвиток рускої народности на основі чисто-австрийскій".

Те саме повторив Намістник по промовах послів Телїшевского і Романчука і додав, що правительство бажає, щоби кожда народність свобідно розвивала ся в границях і рамах конституциї, але сї наміри правительства часто стрічають трудности, викликані браком вирозумілости або неяснім поступованєм. А вказавши на засади згідні з австрийскою ідеєю державною, вірність тронови і державі, зазначив Намістник, що „ті засади мусять бути не лише завсїгди ясно висказувані, але ясно, щиро і з доброю вірою практиковані і длятого потрібно рішучо отрясти ся і увільнити ся від усего того, що, як самі констатуєте, істнує, а спиняє розвиток рускої народности на основі чисто-австрийскій, — треба бороти ся з усїми, що допускають ся в тім згляді якихсь супечний або неясностий".

Задля чого-ж заступник Корони вимагав від репрезентантів Русинів ясности і щирости, з чого вони мали рішучо отрясти ся і увільнити ся, з чим бороти ся? — З усїм, що спиняє свобідний розвиток рускої народности яко такої, з усїм, що стає в суперечности або неясности до австрийскої ідеї державної. Отсе відповідь заступника Корони.

Коли ще не зовсім запаморочений розум, кого ще не чіпила ся слїпота, сей добре тямить, що москвофільство чи там кацапство безнастанно спиняло і спиняє свобідний розвиток рускої народности, що москвофільство збивало і збиває Русинів на манївці, зводить їх на політичну блуканину і ставить в суперечности з австрийскою ідеєю державною. Се москвофільство снує ся як червоне пасмо від самого почину відродженя рускої народности в Австриї з часів Маркіяна Шашкевича аж до наших днїв. Ледви що появили ся первісночки на ниві рускої лїтератури виплекані Шашкевичем і єго товаришами, ледви що станули Русини до народної роботи в 1848 роцї, а вже сейчас зморозив їх подув північного духа Погодиньскої кольонїї з Зубрицким на чолї і ин. В шістьдесятих роках проявила ся народна ідея руска з більшою силою, аж ось в 1866 р. появив ся відомий манїфест обединительний в „Слові", москвофільство стануло знов в дорозї розвитку рускої народности. Правда, що тепер вже не повело ся москвофілам здержати струї народної ідеї, не вспіли вони єї приголомшити так, як се стало ся на кілька лїт після Маркіяна і 1848 р.; однак все-ж таки москвофільство лягло „гнилою колодою" в дорозї свобідного і успішного розвитку рускої народности, воно заціпило в рускій суспільности сей гнилець, що викликував розклад і розлад. Москвофільскі змаганя накликали на Русинів з кінцем пятьдесятих років відомі заходи ґр. Голуховского, того самого, що в 1848 р. підпирав змаганя Русинів, Народний Дім і вписав ся яко член-основатель Галицко-рускої Матици з вкладкою 50 р. (Що сказав би о. Стефанович, коли-б н. пр. ґр. Баденї або кн. Сангушко схотїли приступити яко члени-основателї наук. товариства ім. Шевченка або Просьвіти?) Манїфест „Слова" в 1866 мав подібні наслїдки і тодїшнїй мінїстер ґр. Байст сказав рішучо: Мають Русини бути Москалями, то нехай станугь Поляками!" Таким отже способом „змінила ся система" проти Русинів, а се ще наглядн'йше проявило ся за намістникованя ґр. Потоцкого і Залєского по відомім процесї Ольги Грабар і Наумовича. Та система з більшою енерґією проявила ся навіть в першім роцї намістникованя ґр. Баденїого, коли нагадаємо ревізиї і арештованя в Рогатини, Бережанщинї і ин. навіть по читальнях „Просьвіти". А причини сеї „системи" треба очевидно глядїти в неяснім поступованю Русинів, в москвофільстві, що спиняє свобідний розвиток рускої народности і стоїть в суперечности з австрийскою ідеєю державною.

Т. зв. „нова ера" розпочата ґр. Баденїм під впливом Корони мала перевести „зміну" системи" в користь Русинів, але ся зміна мала наступити по сповненю наведених в горі условій: „рішучо отрясти ся і увільнити ся від всего того, що спиняє розвиток рускої народности на основі австрийскої ідеї.

(Дальше буде.)

Новинки.

Львів дня 20 липня 1896.

— Нові уряди телеґрафічні. З нинїшним днем буде відкритий в Новім Санчи при почті на двірци новий уряд телеґрафічний з обмеженою дневною службою, під назвою: „Новий Санч 2". — З днем 25-го с. м. зачне функционувати новий уряд телеґрафічний в Лешневі, повіта брідского.

— Клясифікация питомців „Рускої Бурси" в Тернополи в другім півроцї шкільнім 1895/6 випала як слїдує: На 60 учеників отримало 15 степень перший з відзначенєм, 38 степень перший, 5 поправку з одного предмету, а 2 степень другий. Матуристів було приміщених двох, Патрило Петро і Мохнацкий Стефан; оба зложили іспит зрілости з відзначенєм. З 4-тої кляси народної було в бурсї 10, всї отримали клясу першу і всї зложили вже вступний іспит до шкіл середних.

— Руска ґімназия в Чернівцях. Від 15 до 17 с. м. відбували ся вступні іспити до першої кляси рускої ґімназиї в Чернівцях. Зголосило ся 43 учеників, а з них зложило іспит 33. „Буковина", з котрої беремо сю звістку, висказує певну надію, що до першої кляси нової ґімназиї вступить яких 50 учеників, бо звичайно богато батьків записує своїх синів в ґімназию аж по феріях. Із зложивших іспит єсть 24 православних, а 9 греко-католиків, між котрими знов 5 синів гр. кат. сьвящеників. Ті ученики, що тепер перед феріями зложили іспит, то в більшій части дїти селяньскі з Буковини; однак кількох і то синів гр. кат. сьвящеників, є з Галичини. Певна річ, — каже „Буковина" — що тим Русинам з Галичини, котрі живуть близше Чернівців, вигідно посилати туди синів до школи і ми маємо надію, що по феріях з Галичини дістанемо ще кількох учеників, а з Буковини хоч кільканайцять. Так тих роди-

---

одинокою цїлию, здобути собі совістною працею становище, котре би єму дало можність наймити собі кілька хороших комнат, вигідно їх умеблювати, накупити собі деяких книжок, та відкладати по кілька сот корон річно на старі літа.

Осягнув вже був свою цїль більше, як сподївав ся і був вдоволений. Міг би був лїпше жити, як жив, міг би був лїпше бавити ся, вечеряти в первоpoint реставрациї, але не чув нїякої потреби зміняти що небудь в своїм давнім звичаю; єму було добре і в малїй каварни, до котрої заходив вже богато лїт, а котрої властителька з року на рік ставала чим раз подібнїйша до кулї.

Поминувши то, що в ряди годи пішов до театру, було єго одинокою розривкою то, що часом, вертаючи домів, зайшов до малої панорами, коло пристанї, сїв собі там перед круглим віконцем і дивив ся, як перед єго очами пересувають ся чужі краї, котрі що хвиля зміняла подібна як в годиннику машинка. Навіть не брала єго охота, щоби сам колись поїхав до тих країв. І на гадку єму не приходило, що міг би легко колись лїтом увільнити ся, взяти відпустку на кілька недїль і вибрати ся в подорож. Він тїшив ся лиш тим, що єсть так богато красних сторін, думав відтак о них, радував ся ними, фантазував трошки о них, але самому поїхати туди єго нїколи не кортїло.

* * *

Було то пізно в осени. В торговельнім домі Велїна & С-ки настав час найбільшого привозу. Не можна було нїяк вийти скорше як о семій або о пів до осьмої з контори, але пан Вінберґ сидів там і до 8 години, а єго чай в каварни відложено о цїлу годину на пізнїйше. Чув ся дуже утомленим і як-раз хотїв вже виходити з каварнї, коли в сїнех понеслись веселі голоси, склянні двері отворили ся і до комнати увійшло двоє молодих дївчат. Кивнули на ґаздиню, поздиймали плащі з себе і сьміючись та балакаючи посїдали коло стола та казали подати собі дві склянки пива і чотири порциї хлїба з маслом — але великі.

Вінберґ як машина вхопив за ґазету, котру був вже поклав на бік, і хотїв нїби читати, але коли єго очи глядїли по стовпцях ґазети, увага єго була звернена на сусїдки. Єму здавало ся, як коли-б по тихій каварни повіяло сьвіжим вітром.

Що то за розкішна веселість у тих обох молодих крамових дївчат! Певна річ, що через цїлий день мусїли добре напрацювати ся. Тепер так богато роботи, бо надходить Різдво а всї склепи і крами старають ся, як можуть, щоби притягнути до себе публику, але по них не видко, що наробили ся.

Як они прихопили ся до того хлїба з маслом і як здорово кусали єго своїми молодими зубами; а коли пили пиво, то одна моргнула до другої а відтак поставили склянньку і відотхнувши коротко, так поцмокували, що аж радість брала дивити ся. Через цїлий час щось шептали собі, як коли-б Бог знає кілько мали собі розповідати, та оглядали ся за другими гостями — також і за ним, а відтак нахилились до себе головками і шептали знову та серветками затикали собі уста, щоби в голос не розсьміяти ся.

Коли він вертав домів, сьміяв ся сам до себе. Єго утома та хвилева примха десь щезли і він почув в собі якесь вдоволене. Ще коли розбирав ся і лягав спати, усьміхав ся, коли пригадав собі кучеряві, малі головки і той апетит, з яким они заїдали.

На другий вечер сидів незвичайно довго при своїм чаю. Вже давно прочитав був всї ґазети, але зачинав все на ново. Наконець, коли вже висидів так цїлу годину, кинув їх від себе і надувшись забрав ся, не зважаючи на загніване лице властительки каварнї. Чогось єму не ставало. Чув ся нещасливим і сам не знав чого, та пішов утомленими кроками домів і з непокоячим чувством самоти, котрої нїколи перед тим не знав.

Минуло так кілька днїв. Став знову такий самий, як і давнїйше та балакав з властителькою каварнї, котра випитувала єго, чи не дістав він був інфлюенци. Нараз кинув ся і сховав лице поза ґазету. Коли отворились двері і увійшли обі молоді дївчини крамові, а він почув їх веселий голос, взялось єго нараз якесь чувство щастя. Аж тепер зміркував він, чого єму не ставало. То їх веселости, котрої єму так бажало ся, їх молодечого і сьмілого поведеня, їх бігаючих очий, їх рухливих язиків їх веселого морганя, хрустаня хлїба під їх острими зубами коли они заїдали з цїлої сили та розмавляли о щоденній роботї.

Аж тепер рішив ся. Коли розглянув ся по своїй красній вигідній домівцї, що видала ся єму нараз пуста і самотна, то присяг ся, що їх відшукає і познакомит ся з ними. Якесь сильне бажане палило єго. Бажав когось попестити, когось погладити, почути той веселий, молодечий сьміх, що завернув єму голову своєю сьвіжостию, та хотїв би був почути ті щебетливі, мягонькі усточка на своїх.

Але котра з них — та білява, чи та чорнява? То мала сама судьба рішити!

На другий вечер викликав пан Вінберґ в контори не мале диво: чогось спішив ся вийти. Повільним кроком пустив ся вздовж улиці Вестерлянґ. На цїлій улици панував той горячковий рух, який буває в послїднім тиждни перед Різдвом, коли то всї хотять накупити і всї продати.

Нараз пристанув, єго потрутили на бік і він станув одною ногою на порозї перед якимсь крамом з рукавичками. Як би зачарований вдивив ся до малого, ясно осьвітленого краму. На крамовім столї лежало повно рукавичок, а поза ним стояла усьміхаючись і балакаючи та показуючи свої білі зуби мала білявка. Урадований і щасливий, як коли-б виграв на льотериї, дав ся пірвати струї, перейшов відтак на другий бік улиці і так ходив то сюди, то туди, доки аж струя людий не почала зменшати ся і більшу часть склепів стали вже замикати.

Аж тогди пригадав собі, що він голоден і пішов до каварнї, де єго чай вже давно вистиг, а що чув ся трохи утомленим, то казав собі подати склянку пива і хлїба з маслом.

чів, що думають записати своїх синів по феріях до нашої гімназиї, ми звертаємо увагу на се, що при вступнім іспиті до тої гімназиї жадають доконче знаня німецкої мови на стілько, на скілько єї виносить ся з четвертої нормальної кляси; а жадають тому, бо наука в тій гімназиї буде вести ся з особлившою увагою на язик німецкий, так щоби ученики, скінчивши низшу руску гімназию, могли відтак без перешкоди вступити до висшої німецкої гімназиї. — Конкурс на приняте до бурси буде небавом оголошений, а осібний комітет вже занимає ся відповідним уряджене бурси. Поміщене бурси буде дуже вигідне, близько гімназиї, а удержане і догляд будуть старанні. З тих близько 500 зр., які зібрано на бурсу, подасть заряд бурси поміч з десятьом бідним ученикам в той способ, що прийме їх за зовсїм низьку оплату. Чим більше збере ся складок, тим лучше для бідних учеників. Памятаймо на се, — каже наконець „Буковина“ — що яких людий виховаємо, таких будемо потім мати. Виховаємо собі розумних і характерних Русинів, то они відтак будуть розумно вести цїлий нарід. Не думайте, що складок на бурсу вже досить, лише при всякій нагоді по змозї скиньте ся на убогу молодїж шкільну. Беріть собі в тім взглядї приклад з Волохів, котрих на Буковинї не більше як нас, а они скинули уже кількадесять тисяч на свою бурсу. Ідеалом нашим повинно бути, що наша бурса має мати свій власний дім, а як нї, то треба на Пароднім Домі ставити перший поверх або розширити єго (місця маємо досить) і ту помістити молодїж!

— **Вінчанє між львами в клїтцї.** Такого ще не бувало! В Америцї відбували ся вже кілька разів вінчаня в бальонах, але щоби вінчати ся межи дикими зьвірятами — то навіть ще й Американцям не прийшло на гадку. Такої „штуки“ доказано аж в Йоганесбурзї в Трансвалїї, в краю Бурів. Там в клїтцї межи дикими зьвірями присягали собі молодята, що будуть собі вірними аж до смерти, котра в видї кількох львів і тиґрисів стояла їм таки за плечими. Вінчанє то відбувало ся в цирку, котрий тепер перебуває в тім містї. Якась панна Мальрезон залюбила ся в директорі того цирку Віндшерманї і постановила з ним повінчати ся. Молодята, видко практичні люди, спросили богато гостий, розуміє ся платних, бо цирк був переповнений. Молодих, коли увійшли до клїтки з львами, повитано грімкими оплесками. Молодий попросив сьвященика зайти до клїтки, але той відповів, що клїтка вже переповнена иншими гостями і остав ся. Молодї стали тогди так близько щеблїв, що сьвященик міг їх повінчати і повторяли присягу зовсїм спокійно і виразно. Лиш пан молодий споглядав ся від часу до часу на своїх четвероножних дружбів прибраних у вінцї і цьвіти, та давав їм иногдї знак своїм батогом. Молода була убрана як під вінець, але молодий виступив у звичайнім своїм цирковім одязї і не хотїв убирати ся у фрак та цилїннер, бо побоював ся, що єго весїльні гості в клїтцї готові би ще єго не спізнати і на само єго весїлє зробити собі з него і єго молодої сиру печеню на способ анґлїйский, навіть без приправи.

— **Померли:** В Підгайцях, др. Володислав Паславский, нотар, в 59 р. житя; у Львові Симеон Федорович, реставратор, в 65 р. житя.

Всячина.

— **Тер і доготь** або смола з вугля камінного і дерева. Ледви чи з якогось иншого одного материялу виробляють так велику масу всїляких продуктів, як з вугля камінного. З тими продуктами стрічаємо ся нинї на кождім кроцї а однакож найменше їх знаємо. З вугля камінного виробляють ось які річи: Насамперед ґаз до освітлюваня і тер або смолу. Вуголь пражать у великих руроватих кітлах або умисно до того зроблених печах. З него добуває ся тогди ґаз і всїлякі пари. Ґаз очищують і сьвітять ним а пари остуджують і з них робить ся насамперед тер, чорна густо плинна маса о сильнім запаху, котра служить до запусканя дерева, котре має ся закопувати в землю, щоби не гнило, або запускає ся грубий папір, котрим вкривають дахи. Тер переробляють дальше і роблять з него передовсїм найкрасші краски, які лиш нинї маємо т. зв. краски анїлїнові; фабрикация тих красок відбуває ся на великі розміри. Дальше роблять з него бензину (до вибираня плям), оливу до чищеня, карболеву кислоту (материял десінфекційний недопускаючий заранзи), смаровило, нафталїну (від молів) антрацен (материял до робленя найкрасшого і найлїпшого нинї чорнила). Роблять також краски нафталїнові і антраценові. Дальше: парафіну, рід олію, котрим можна сьвітити (т. зв. фотоґен і олїй соляровий, головно з брунатного вугля камінного); антипірину (лїк против горячки і пропасницї або февби) і богато инших річий а наконець лишаєсь ще кокс, материял дуже добрий на опал. Тер з дерева, або наш звичайний доготь, робить ся при випалюваню вугля у вуглярках. Доготь спливає під вугляркою в ямку яко густа чорна мазь або смола. Після того, з якого дерева робить ся, буває доготь всїлякий: з трепети, осики і верби буває він дуже густий і смердячий, з иншого дерева листистого рідкий. З берези єсть рідкий і брунатний. З березового дотгю виробляють т. зв. юхтовий олїй, котрим мастять особливо в Росиї шкіри т. зв. юхти. Сосновий доготь єсть дуже густий і чути єго трохи живицею. З дотгю роблять креозот, лїк від болю зубів. Креозот палить і нищить ткань зьвіринну і ростинну. З него роблять також мило т. зв. креозотове.

Переписка від Редакциї.

Вп. І. Дрозд. в Ч.: Вашій повістцї не можемо відмовити деякої зручности; дикция в нїй досить добра, язик чистий, стиль гладкий, але сам предмет того рода, що вимагає дуже артистичного переведеня, щоби міг надати ся до публикациї. В такім обробленю не надаєсь повістка нї для дїтий, нї для старих, хиба що може найскорше, але й то в иншім обробленю, для дораставочої молодїжи, або до фейлєтону якої фахової учительскої ґазети. Ми би вам радили сягнути дальше в житє, поза школу, слїдити всесторонно за ним, брати собі приміри із знаменитих писателїв, а тогди пробовати ся в перї. Здібність, здаєсь нам, маєте. Рукопись вишлемо сими днями.

— **Вп. Маєвский в Стан.:** Адреса: Svoboda, Printing Office Mt. Carmel Pa. United States.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Рим 20 липня. Король має нинї приїхати. Вісконті - Веноста приняв вже теку міністра справ заграничних.

Париж 20 липня. Аґентия Гаваса доносить з Атин: Кількох християньских послів виїхало з Канеї мимо того, що консулї старали ся їх задержати. В Ретимнї були в пятницю розрухи. Турки хотїли християньске передмісте висадити динамітом у воздух, але консуль анґлїйский ще в пору не допустив до того. В наслїдок убитя трох християн настало велике занепокоєнє.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Але властителька каварні, що два рази мала інфлюенцу і всему дивному на сьвітї шукала причини в тій хоробі, кивала головою та як мати споглядала зажурена на него, як то він сам до себе усьміхав ся та якось дивно кусав хлїб і за кождий раз, коли ставив склянку на стіл поцмокував втягаючи в себе воздух.

* * *

В слїдуючих тиждням викликував пан Вінберґ як в конторі так і в каварни не мало дива. У того автомата, котрого точність стала була вже приповідкою, настав був очевидно якийсь розлад. Були хвилї, коли лице єго яснїло як сонце, то знов за хвильку виглядав як би той, що єго на смерть засудили. Але що він був мовчаливий і сам в собі замкнений, то нїхто до него не обзивав ся і нерозпитував єго. Лиш одна ґаздиня в каварни гадала, що знає, що єму такого стало ся і він трохи не здурів, коли она стала єму говорити про антипіріну та антифебріну і як то сумно, коли не має ся нїкого, хто би ходив коло чоловіка і доглядав єго, коли він занедужає. Він тогди споглядав на ню поважно і потакував головою, але не відповідав. Она таки праву говорила! Він не уродив ся на старого молодця! Нїхто не міг того лїпше знати, як він сам, котрому давнїйше так дорога єго домівка тепер таки поправдї огидла.

Що дня переходив він попри малий крам з рукавичками при улици Вестерлянґ. Яких десять разів постановляв собі зайти до него, але в рішучій хвили відходила єго відвага. Він знав, що она єго добачила, як то він так ходив по улици і патрулював, нїби вояк на вартї. Она сьміяла ся з того несьмілого обожателя, що зовсїм якийсь не такий, як другі, яких она знала, та й зовсїм не гнївала ся за єго тиху любов, з котрої противно ще й була рада. Наконець одного вечера взялась єго вже таки розпука і він постановив зробити рішучий крок. Чей же голови єму не зірве, коли зайде і купить пару рукавичок — а то тепер по Рідзві, коли крами порожнї, така добра нагода до того. Пустив ся дуже борзо, нїби як той, що розігнав ся перескакувати якийсь рів, зачув, як єго овіяло теплим воздухом і станув блїдий та ледви ще дихаючи в малім крамі.

Она видивила ся на дивного гостя, що влетїв як бомба. Відтак пізнала єго і усьміхнула ся.

— Чим можу служити? — спитала она і станула собі залицяво.

— Пару рукавичок.... темночервоні, нумер $7^3/_4$ — відповів він поквапно. Она лиш на силу що не засьміяла ся, обернула ся і здоймила кілька коробок з рукавичками.

— Прошу собі вибирати — сказала і розложила рукавички на столї.

Він став борзо вибирати, як коли-б побоював ся, щоби не спізнив ся до поїзду. Але коли она стла єму помагати убирати рукавички, коли почув тепло єї руки, коли єї білява головка так була близько него, що єму лиш було нахилити ся, щоби єї поцїлувати в шию, тогди єму як би щось тяжкого спало з серця.

Та якби бистрою струєю виплило на верх. Як то він єї видів в каварни, як то часто він ходив улицею і не міг зважити ся зайти, який він самотний і яке єго бажанє. Она пустила єго руку і дивила ся нїби рада на того якогось дивного чоловіка перед собою, що спустивши очи в долину і дрожачими устами розкрив своє серце перед нею та виявив свою любов, хоч доси і десять слів не поговорили з собою. Споглядала з під ока на него, коли він говорив. Скінчив так само з поспіхом, як розпочав і відотхнув та споглянув на ню не певним поглядом.

Рівночасно хтось отворив двері.

Она шепнула чимскорше: За годину замкну крам; ждїть на мене на улици.

Відтак помогла єму зовсїм спокійно убрати рукавички і звернула ся до нового закупника.

(Конець буде.)

ІНСЕРАТИ.

Фабрика штучних навозів Спілки командитової

ЮЛІАНА ВАНҐА у Львові

поручає на сезон осїнний з ґаранциєю складників:

Мучку з костий, суперфосфати, сїркан амоновий, жужлї Томаса, кайніт і пр.

Для селян дає ся на сплати ратами квартальними.

Бюро при улици Академичній ч. 5.

Цїнники на жадане висилає ся. 67

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przeglą-dy

може лише се бюро анонси приймати.

АРТИКУЛИ ЯПАНЬСКІ

ЗЕРКАЛА, ТОАЛЄТИ ДАМСКІ

знаменитої і добірної якости поручає одинокий магазин люксусовних артикулів і найбільший склад апаратів і приборів фотографічних.

Львів, **Людвик Файґль** Пасаж Гавсмана 8.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.